

Να αξιοποιηθεί η «επιστροφή» του Ισραήλ στην Αφρική

Ένα από τα ακανθώδη ζητήματα που θα κληθεί να αντιμετωπίσει ο νέος Πρόεδρος της Δημοκρατίας είναι να αποκρουσθεί η τουρκική προσπάθεια διεθνούς διπλωματικής αναβάθμισης της «ΤΔΒΚ» στο πλαίσιο της «λύσης δύο κρατών». Στα τέλη του 2022 έκρουσε τον κώδωνα του κινδύνου η επίσημη επίσκεψη του αντιπροέδρου της Γκάμπιας στα κατεχόμενα, ο οποίος δεν έκρυψε την προθυμία του να αναβαθμισθούν οι διμερείς της σχέσεις της χώρας του με το Ψευδοκράτος. Η εξέλιξη αυτή ορθώς αποτιμήθηκε ως 'κορυφή του παγόβουνου' της τουρκικής κινητικότητας στην Αφρική.

Παρότι μη-αναγνωρισμένη, θα ήταν μοιραίο λάθος η «ΤΔΒΚ» να εκλαμβάνεται στην Λευκωσία, ως παντελώς ανυπαρκτή. Σύμφωνα με την ιστοσελίδα του δικού της «Υπουργείου Εξωτερικών», η «ΤΔΒΚ» διατηρεί 'Γραφεία Εκπροσώπησης' στις Βρυξέλες,

Είναι σκόπιμο η νέα κυπριακή ηγεσία σε στενό συντονισμό με την Ελλάδα να αξιοποιήσει την πείρα και την κινητικότητα της ισραηλινής διπλωματίας στην Αφρική

στην Ουάσιγκτον, στην Νέα Υόρκη, στο Λονδίνο, στη Γενεύη και στο Βερολίνο - γεγονός μοιραίο αναμενόμενο, αφού εκεί εδρεύουν κέντρα λήψεως αποφάσεων, που είναι σε θέση να προωθήσουν τις διακοινοτικές συνομιλίες υπό την αιγίδα του ΟΗΕ. Από την άλλη, όμως, καλό θα ήταν να επισημανθεί ότι η «ΤΔΒΚ» διατηρεί 'Γραφεία Εκπροσώπησης' στη Ρώμη, στο Σάλτσμπουργκ, στο Μπακού, στο Αμπού Ντάμπι, στην Ντόχα, στην Πόλη του Κουβέιτ, στο Μανάμα, στην Μπι-

σκέκ και στο Αρμάν, ενώ 'Διπλωματικές Αποστολές' της εδρεύουν στην Σιγκαπούρη, στην Βουδαπέστη, στο Ισλαμαμπάντ, στο Ελαίνκι και στην Μουσκάτ - για τις οποίες, άγνωστο γιατί, δίνεται η εντύπωση ότι κατέχουν αναβαθμισμένο καθεστώς σε σχέση με τα υπόλοιπα «Γραφεία Εκπροσώπησης» στο εξωτερικό, παρότι όλες οι ως άνω χώρες διατηρούν σχέσεις εξαιρετικές με την Κυπριακή Δημοκρατία (με μόνη εξαίρεση το Πακιστάν).

Τα αργά τουρκικά βήματα με στόχο την 'νομιμοποίηση' της «ΤΔΒΚ» δεν περιορίζονται εκεί. Πλήθος Αφρικανών φοιτητών στα Κατεχόμενα, στους οποίους οι κατοχικές αρχές παραχωρούν άδειες εργασίας, έχουν ήδη αλλάξει την ανθρωπογεωγραφία της βόρειας Κύπρου. Με αυτό το πρόσχημα, προβάλλεται η ανάγκη σύστασης επιτόπιας εκπροσώπησης ορισμένων αφρικανικών κρατών, προς πρακτική εξυπηρέτηση των πολιτών τους που διαβιούν μόνιμα εκεί. Με αυτόν τον έμμεσο τρόπο, και σε συνδυασμό με την τουρκική οικονομική διείσδυση στην

Αφρική τα τελευταία είκοσι χρόνια, η Άγκυρα ποντάρει στην απουσία της κυπριακής και της ελληνικής διπλωματίας στις χώρες της Μαύρης Ηπείρου, που λίγο θα τους στοίχιζε να νοικιάσουν ένα διαμέρισμα κάπου στην βόρειο Λευκωσία και να το ονοματίσουν «Γραφείο Συμφερόντων», «Διπλωματική Αποστολή» ή «Επίτιμο Προξενείο». Άλλωστε, ήδη οι ΗΠΑ, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Ιταλία, η Αυστραλία και η Γερμανία τηρούν τέτοια γραφεία για να προσφέρουν προξενικές υπηρεσίες σε πολίτες τους που διαμένουν στα Κατεχόμενα. Με τέτοιες μεθοδεύσεις κτιζεται αργά αλλά σταθερά μια υπεραπλουστευμένη τουρκική επιχειρηματολογία που παροτρύνει τις αφρικανικές κυβερνήσεις να πράξουν το ίδιο, ως ένα «πρώτο βήμα» προς μια de facto και καθ' όλα αθόρυβη εφαρμογή της πολυπόθητης «λύσης των δύο κρατών».

Είναι γεγονός ότι η Κυπριακή Δημοκρατία δεν είναι μόνη. Μπορεί να αξιοποιήσει κατάλληλα την ιδιότητά της ως μέλος της Κοινοπολιτείας ή ακόμα και να υπενθυμίσει τους δεσμούς της με χώρες-σύμβολα του Κινήματος των Αδελφωτών. Απαιτούνται όμως κοινές συναινέσεις, μεγαλύτερος αριθμός διπλωμάτων και, πρωτίστως, πολύς χρόνος.

Υπάρχει, ωστόσο, και μία συντομότερη οδός: Την περασμένη Πέμπτη το Τσαντ εγκαινίασε την πρεσβεία του στο Ισραήλ και αυθημερόν ο Ισραηλινός ΥΠΕΞ, Έλι Κόεν, επισκέφθηκε επίσημα το Σουδάν. Φημολογείται μάλιστα, ότι επίκειται εξομάλυνση των σχέσεων του Ισραήλ με την Μαυριτανία και το Νότιο Σουδάν σε ύστερο χρόνο. Η «επιστροφή» του Ισραήλ στην Μαύρη Ήπειρο υπενθυμίζει την εκεί έντονη παρουσία του κατά τις δεκαετίες του '50 και '60, όταν την ίδια περίοδο η μακαριακή Κύπρος δόλωνε και εκείνη την παρουσία της - με αποτέλεσμα, παρά τις μεταξύ τους διαφορετικές επιδιώξεις, οι ισραηλινές και κυπριακές θέσεις είχαν γίνει πολύ γνωστές στις αφρικανικές πρωτεύουσες.

Η Ιστορία παίζει περίεργα παιχνίδια και θα ήταν λάθος η περιφερειακή συνεργασία Κύπρου-Ισραήλ να περιοριστεί στην αξιοποίηση του φυσικού αερίου στην Ανατολική Μεσόγειο. Είναι σκόπιμο - αν όχι απαραίτητο - η νέα κυπριακή ηγεσία, σε στενό συντονισμό με την Ελλάδα, να αξιοποιήσει την πείρα και την κινητικότητα της ισραηλινής διπλωματίας στην Αφρική, ούτως ώστε οι παλιοί δεσμοί που διατηρούσαν Κύπρος και Ισραήλ στη Μαύρη Ήπειρο να ανανεωθούν, προκειμένου να αποκρουσθούν οι τουρκικές προσπάθειες διεθνούς νομιμοποίησης του παράνομου αποσχιστικού μορφώματος στα κατεχόμενα.

Έρευνητής του ΕΛΙΑΜΕΠ και του Ισραηλινού Ινστιτούτου Μπεν-Γκουριόν. Διδάσκει Ιστορία των Πολιτικών Σχέσεων Κύπρου-Ισραήλ-Ελλάδας στο Πανεπιστήμιο Λευκωσίας.